

N:o 133.

Af herr **Jonsson** i Hökhult, *om skrifvelse till Kungl. Maj:t med anhållan om förslag till lag angående obligatorisk kontroll å beredda kraftfodermedel m. m.*

Det måste erkännas, att jordbruk och kreatursskötseln i allmänhet nu bedrifves på ett mera praktiskt och rationellt sätt än under föregående tid. För att jordbruk och kreatursskötseln skola blifva lönande, fordras emellertid, att det finns tillgång på åtskilliga goda, oförfalskade hjälpmedel. Ett hjälpmedel, som jordbrukaren i allmänhet behöfver för kreatursskötselns rätta bedrifvande, är mera kraftfoder än han kan producera själf.

Kraftfoder har de senare åren börjat att användas i rätt stor utsträckning af jordbrukarna för utfodring af kreaturen såväl på de små egna hemmen och de mindre landtbruken som på de större egendomarna. Ofta hör man det spörsmålet framställas af våra jordbrukare: hvar får man köpa goda oförfalskade foderämnen?

Detta beror därpå, att de vid köp af fodermedel stundom fått varor uppblandade och förfalskade med främmande ämnen, som ej äro så lätta att upptäcka med samma, och att de därför blifvit misstänksamma mot i handel förekommande foderämnen.

Kraftfoder är numera en mycket allmän handelsvara, som föres i handel utan den ringaste kontroll beträffande varans godhet och beskaffenhet. Bland våra handelsvaror äro väl kraftfoderämnena att räkna bland dem, som äro mest utsatta för blandningar och förfalskningar genom tillsats

af mindre värderika ämnen eller af alldeles värdelösa och för djuren skadliga sådana eller ock af ämnen, som väl innehålla hög procenthalt af näringsstoff, men som det oaktadt ej äro lämpliga eller passande till foder åt kreatur.

Staten har visserligen genom understöd till kemiska stationer beredt tillfälle att få kraftfoder och äfven andra varor kontrollerade. Till en början hoppades man, att de kemiska stationerna skulle blifva en hjälp mot förfalskningar och bedrägeri af ifrågavarande slag, en förhoppning, som emellertid ej gått i uppfyllelse.

Med de tillgångar och resurser, som de mera förmögna, större landtbrukarna hafva, kunna de bättre skydda sig för uppblandade och förfalskade foderämnen. De äro i allmänhet i stånd att göra större inköp af foderämnen på en gång samt erhålla partiet vederbörligen kontrolleradt och få säker uppgift om de beståndsdelar varan innehåller.

Annorlunda ställer det sig för de mindre jordbrukarna. Mycket sällan låta de undersöka de fodermedel de köpa. De ha i allmänhet icke tillgångar att köpa något större parti på en gång och det blir en dryg kostnad att låta undersöka mindre partier den ena gången efter den andra. Vidare tar det tid och är förenadt med många besvär i förhållande till de små belopp de kunna köpa för. I de flesta fall ha de ej tillgångar till att köpa sina varor förrän de behöfva dem för att omedelbart användas till utfodring. Det skulle blifva mindre arbete och icke vara förenadt med så stor kostnad att lägga på varan, om den, som för kraftfoder i handel, låte undersöka varorna, enär undersökning då kunde ske af större partier på en gång, hvilket ej blir fallet, om hvarje förbrukare skall göra det.

Visserligen har bildats och bildas föreningar för gemensamma inköp af fodermedel för att kunna få billiga priser och goda oförfalskade varor. Men dessa föreningar ha icke upptagit alla de mindre jordbrukarna och vilja i många fall ej ikläda sig ansvar för fullgörandet af betalning för erhållna varor, och åtskilliga föreningar af ifrågavarande slag hafva icke kunnat sammanhållas utan slutat upp med sin verksamhet.

Då det torde vara obestridligt, att det stundom förekommer, att mer eller mindre uppblandade eller förfalskade, för kreatursfoder afsedda och beredda kraftfodermedel hållas till salu, t. o. m. för en del säljare alldeles okänt, så anser jag det vara nödvändigt, att till förekommande af sådant missbruk och för vinnande af säkerhet härför vi få en lag, som till exempel förpliktar säljaren att med undantag för mindre obetydliga partier hafva sina varor kontrollerade och att lämna uppgift om hvad de inne-

hålla och, om så anses lämpligt, att å omslaget, som innesluter varan samt å räkningen å varan anbringa en uppgift angående varans namn och de olika ämnen den innehåller och som stadgar ansvar för säljaren beträffande uppgiftens riktighet i fråga om varans värdebestämmande ämnen eller som på något annat lämpligt sätt åstadkomme ett effektivt skydd för förfalskningar.

Det bör för hvarje rättänkande och samvetsgrann tillverkare af kraftfoder och för dem, som föra sådana varor i handel, vara af största intresse, att ett sådant skydd bringas till stånd. Därigenom skulle förtroendet för dessa varor komma att ökas.

På grund af hvad jag sålunda anfört hemställer jag,

att Riksdagen ville besluta uti skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till en lag, hvarigenom obligatorisk kontroll af till salu hållna, beredda kraftfodermedel af alla slag blefve stadgad jämte skyldighet för hvarje säljare af sådana varor att förete och aflämna bevis om sådan kontroll samt intyg om fullständig analys å varan, och hvarigenom lämpliga straffbestämmelser därjämte fastställdes för underlåtelse här af och för saluhållande af uppblandad, underhaltig eller förfalskad vara.

Stockholm den 26 januari 1909.

J. A. Jonsson.
